

nu at foretage en saadan Forandring, og at Krigsministeren vistnok burde tage det nøie under Overveelse, om han virkelig vil stille en saadan Fordring. Saavidt jeg har forstaaet den ærede Krigsminister sidst, saa vilde denne Fordring ikke være fornøden at gjøre gjældende, førend der var anvist adskillige Millioner Rigsbankdaler til nye Udenværker. For endeel Aar tilbage hørte jeg af den daværende Ingenieurchef, at der var calculeret 10 til 12 Millioner Rbd. hertil; jeg veed ikke, om denne Sum passer nu, eller om man skulde see sig istand til at reducere den noget, men saa meget er vist, at der efter Ministerens Uttring ikke er nogen Fare for, at Bygningerne indenfor Søerne skulle være til Skade, førend der er bygget detacherede Forter for en saadan Sum af 10 til 12 Millioner Rbd. Men det turde vel være muligt, at Rigsdagen vilde betænke sig paa at gaae ind paa Arbejder til et saa enormt Beløb, og naar man desuagtet nu vil søge at lægge Hindringer i Veien for de ommeldte udenbyes Giere, saa kunde det, som jeg bemærkede, alene være til Skade for dem, uden at gavne Staten. Men det vilde ogsaa i langt større Grad være til Skade for dem af Kjøbenhavns Indvånere, som ikke have Eiendom, men boe tilleje. Det er Summer og Interesser, der her sættes paa Spil, som man ikke let gjør sig Begreb om. Det vil maaffee være flere bekendt, at efter Dplysninger, som i sanitaire Diemed ere fremkomne i den senere Tid, fremgaaer det, at Kjøbenhavn, om den ikke er den By i Europa, som er tættest befolket, saa er den dog en af de allertættest befolkede Byer. Dette er aabenbart for en stor Deel og maaffee næsten alene foranlediget ved Fæstningsvæsenet, og det synes saaledes, at der kunde være Anledning til at tage Hensyn hertil. Kjøbenhavns Commune har maaffee ikke været saa virksom, som det var ønskeligt i denne Retning; for der vilde da maaffee være skeet Forandring noget tidlige; men den ærede Indenrigsminister, foreskommer det mig, burde have Opmærksomheden

henvendt paa denne Sag, for, om det ikke var alldeles nødvendigt, hvad her er intenderet af den ærede Krigsminister, at man da maatte betænke sig Noget paa at opstille Hindringer for Byens naturlige Udvidelse. Sagen er meget vigtig, thi det gjælder store Pengesummer for Leierne. Antager man f. Ex., at Leien kun er fordyret for de forskellige Leiere mellem 5 og 20 Rbd. halvaarlig, saa udkommer der allerede herved et Beløb for den forløbne Aarrække, som snart kan voxe op til den samme Capital, som man nu kræver til nye Fæstningsværker.

Formanden: Jeg skal dog, førend den ærede Krigsminister muligen begjærer Ordet, bemærke, at en nærmere Angivelse af Vædringsforslag i Regelen aldeles ikke kan forventes ved en Sags første Behandling, der kun angaaer Sagens almindelige Principer. Det af den ærede Minister bebudede Vædringsforslag vil jo fremkomme ved den anden Behandling og der finde sin fuldstændige Drøftelse og Afgjørelse.

Krigsministeren: Det var netop ogsaa min Mening, at jeg i Henhold til Forretningsordenens § 14 ikke kunde gaae ind paa en speciel Drøftelse af de forskellige Paragrapher, og det var Grunden til, at jeg udtrykte mig saa kort, idet jeg meente, at jeg kunde henholde mig til, hvad jeg sidst havde ytret, forbeholdende mig ved anden Behandling nærmere at begrunde det af mig bebudede Vædringsforslag; men med Hensyn til, hvad den Rigsdagsmand, der sidst havde Ordet, fremførte, troer jeg dog at maatte gjøre nogle saa Bemærkninger. Han yttrede, at, forsaavidt mit Vædringsforslag — hvad der vil være Tilfældet — maatte gaae ud paa, at holde det Terrain frit, der vil komme til at ligge mellem Fæstningsværkernes Glacis og den nye Demarcationslinie, paa hvilket Terrain der allerede staae Bygninger, dette ialtsald ikke kunde være nødvendigt, førend de detacherede Forter, som i en vis Afstand fra Staden vare paa-tænkte at opføres, virkelig skulde bygges.